

Teknas politikkdokument om skole

Vedtatt av Teknas hovedstyre 23.04.2015

Teknas politikkdokument om skole

Tekna mener at:

- En solid offentlig fellesskole legger grunnlaget for en likeverdig utdanning av høy kvalitet. Private, ikke-kommersielle skoler kan være et supplement.
- Egne realfagsgymnas løser ikke alene realfagsutfordringene i norsk skole og samfunn. Tekna er positiv til at offentlige skoler utvikler en tydeligere *realfagsprofil* i tett samarbeid og kontakt med universitets- og høyskolemiljøer, samt næringslivet.
- Å *forstå naturen* bør defineres som en gjennomgående, grunnleggende ferdighet i læreplanene.
- Universitetsutdannede lektorer skal være hovedregelen i studieforberevende fag, og foretrukket på ungdomstrinnet.
- Mer fleksibilitet og nytenkning rundt farbare veier inn i en vellykket lærerkarriere er nødvendig. Flere med mastergrad bør ansettes som lærere på vilkår av at de tar pedagogisk utdanning.
- Lønn må brukes som et personalpolitisk virkemiddel for å rekruttere og beholde kompetanse.
- Lærere skal ha mulighet til å utvikle kvaliteten i undervisningen systematisk over tid.
- Tett oppfølging og tidlig innsats er viktig for å forhindre frafall.
- Praktisk-estetiske fag må styrkes i skolen for å fremme læringsmiljøet og stimulere til innovasjon og kreativitet.
- Internasjonale tester som PISA og TIMSS gir informasjon som er viktig for deler av kvalitetsarbeidet i skolen, men ikke for alt.

Verdier og prinsipper til grunn for Teknas skolepolitikk

Tekna skal fremme rekruttering, utdanning, forskning og utvikling innen teknisk-naturvitenskapelige fagområder og skape verdier for samfunnet gjennom teknisk-naturvitenskapelig innsats. Grunnlaget legges i en solid offentlig skole som ivaretar bredden av fag, barn og unges rettigheter til tilpasset opplæring og samfunnets demokratiske og etiske verdigrunnlag. Tekna mener at private, ikke-kommersielle skoler kan være et supplement, så sant offentlige tilskudd og skolepenger kommer elevene til gode.

Barn og unge skal få et best mulig faglig og sosialt utgangspunkt for videre utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv. Deres kompetanse vil forme framtiden og vår evne til å sikre en bærekraftig verden. Tekna mener at å *forstå naturen* bør defineres som en gjennomgående, grunnleggende ferdighet i læreplanene. Naturforståelse er en forutsetning for å skape bevissthet om samspillet mellom økonomi, økologi og teknologi.

Tekna mener at skolen i større grad må stimulere til tverrfaglighet og kreativitet og møte den enkelte elev med høye, men realistiske krav og positive forventninger til mestring. Tekna arbeider særlig med å styrke realfagene og teknologi som en viktig del av helheten som den offentlige skolen skal ivareta. Tekna er positiv til at offentlige skoler utvikler en tydeligere *realfagsprofil* i tett samarbeid og kontakt med universitets- og høyskolemiljøer, samt næringslivet.

Kvalitet i utdanningen

Tekna ønsker høy kvalitet i utdanningen. Arbeidsmåter og innholdet i skolen må ha som formål å gi elevene best og bredest mulig læring. Tekna mener at kunnskap som krever tid og modning må starte så tidlig som mulig. Tekna mener derfor at opplæringen i algebra må starte tidligere på barnetrinnet. Tekna mener det er viktig å satse på mer praktisk anvendelse av kunnskap i undervisningen, og særlig i matematikkfaget.

Tekna mener at skolen må stimulere til mer kreativ og tverrfaglig læring. Det er behov for å styrke også de praktisk-estetiske fagene for å skape kreative læringsmiljø og tverrfaglige læringskulturer.

Tekna mener at kvalitet i skolen fordrer:

Solid fagkompetanse hos lærerne

Tekna mener at universitetsutdannede lektorer skal være hovedregelen i studiespesialiserende fag, og foretrukket på ungdomstrinnet. Faglig sterke og engasjerte lærere med høye, men realistiske forventninger til elevene er viktig for deres motivasjon, læring og mestring. Lærernes faglige og didaktiske kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for elevenes læring. Tekna mener at lærere skal ha 60 relevante studiepoeng for å kunne undervise i et fag. I videregående bør hovedregelen være minimum 120 studiepoeng i ett fag og 60 studiepoeng i andre undervisningsfag.

Tekna mener det må bli flere farbare veier inn i læreryrket. Teknologer og realister bør få fast ansettelse som lærer på vilkår av at de tar pedagogisk utdanning innen tre år, slik det gjøres for lærere på yrkesfag. Tekna mener at opptakskravene til praktisk-pedagogisk utdanning må endres slik at søkere med stort innslag av anvendt matematikk i utdanningen lettere kan tas opp enn i dag. Rigide opptakskrav kan være til hinder for at blant annet sivilingeniører velger læreryrket.

Tekna mener at lærere må ha gode rammevilkår og tillit som leder av undervisningen. Det er nødvendig for å rekruttere og beholde lærere med solid fagkompetanse.

Variasjon i læringsarenaer og undervisningsopplegg

Tekna mener at skole og arbeidsliv må styrke samarbeidet for å utvide antall læringsarenaer i alle fag. Skolen må samhandle tettere med samfunnet rundt. Tekna mener at flere eksterne ressurspersoner og rollemodeller vil bidra til å gjøre undervisningen mer relevant både for lærere og elever. Barn og unge må få anvende mest mulig av kunnskapen i praksis. Tekna mener at særlig undervisning i naturfagene må ut av skolebygget og at elever får se og oppleve hva realfagskompetanse kan brukes til.

Fokus på vurdering for læring – gode læreprosesser

Tekna mener at det nasjonale arbeidet med skolenes vurderingspraksis er viktig. Det er nødvendig å utvikle lærerkolleger som lokalt diskuterer, lærer av erfaringer og velger vurderingsverktøy ut fra faglige begrunnelser.

Tekna mener at skolens ledelse har ansvar for å sikre at lærerne har kompetanse til å vurdere elevenes læring, samt egen og kollegers undervisning fortløpende og på en god måte.

Tekna mener at lærere skal kunne fokusere på kjerneoppgavene sine. Kommunale myndigheter må derfor være forsiktig med å bruke sin styringsrett til å innføre «tidstyver» som skriftlig rapportering og bruk av bestemte verktøy og prosedyrer ut over det som følger av lov og forskrift.

Utvikling av kvalitet i undervisningen må skje systematisk og over tid. Resultater fra nasjonale prøver og internasjonale tester som PISA og TIMSS gir nyttig informasjon om deler av elevenes læring, men kan ikke brukes som målestokk på skolens kvalitet alene.

God ledelse av lærende fellesskap

Tekna mener at kvalitet i skolen er avhengig av god ledelse som bygger på aktiv medvirkning og bidrar til gjensidig tillit. Tydelig skoleledelse bidrar til at lærerkollegiet deler erfaring og kunnskap og utvikler skolen til en lærende arbeidsplass. Tekna mener at god skoleledelse har fokus på læringsarbeidet, bygger opp positive holdninger til kollegalæring og legger til rette for å diskutere

egen praksis og ny forskning. Skoleledelsen må ha handlingsrom og kontroll over egne ressurser. Tekna mener at myndighetene må satse mer på kompetanseheving blant skoleledere og skoleeiere.

Et system for systematisk etter- og videreutdanning

Tekna mener at lærere på alle nivåer skal ha rett og plikt til faglig etter- og videreutdanning. Dette fordrer god personalledelse og kartlegging av kompetansebehov. Tekna mener det er behov for å utvikle bedre og mer relevante etter- og videreutdanningstilbud for lærere og at retten og plikten må følges opp med reelle muligheter til å delta i etter- og videreutdanning.

Det må være mulig å avansere faglig i skolen, få mer faglig ansvar og forfremmelser som lærer. Det betyr at det må utvikles alternative faglige karriereveier for å differensiere mellom læreres oppgaver og kompetanse.

Samspill om utdanning

Tekna mener at tett oppfølging og tidlig innsats er viktig for å forhindre frafall. Det fordrer et bedre koordinert skolesystem og et godt integrert støtteapparat slik at elever ikke faller mellom ulike stoler. Tekna mener at tett samarbeid mellom skoler og skoleeiere, særlig ved overgang fra ungdomsskole til videregående er viktig og at støtteapparatet bør være i nær tilknytning til skolen eller samlokalisert.

Et løft for rådgivingstjenesten

Tekna mener at rådgivingstjenesten må bygges ut og styrkes. Det er behov for høyere og tydeligere kompetansekrav for tilsetning i en rådgiverstilling. Det må differensieres tydeligere mellom stillinger som sosialpedagogiske rådgivere og yrkes-/studierådgivere. Tekna mener at også rådgivere skal ha rett og plikt til etter- og videreutdanning. Rådgivingsinnsatsen må styrkes vesentlig.

Andre yrkesgrupper inn i skolen

Tekna mener at flere yrkesgrupper må sterkere inn i skolen slik at lærere og skoleledere får frigjort mer tid til kjerneoppgavene sine. Det er for eksempel behov for flere kontoransatte, IKT-personell, sosialpedagoger, spesialpedagoger, helsesøster og vaktmestre.

Elevenes kompetanse

Tekna mener at å sende elever fra ungdomstrinnet til videregående med store kompetanseshull bidrar til å forringe utdanningskvaliteten i videregående opplæring og øker risikoen for frafall. Tekna mener at myndighetene må utrede mulige tiltak og ordninger for hvordan elever uten faglig gode nok forutsetninger i enkeltfag skal klare overgangen fra ungdomsskole til videregående opplæring.

Tekna mener det er viktig å opprettholde skillet mellom yrkesfaglig kompetanse og generell studiekompetanse. Det er og skal være forskjell på kompetansen de ulike utdanningsprogrammene leder fram til. En bedre rådgivingstjeneste vil kunne forhindre frafall som følge av feilvalg og gjøre elevene mer bevisste på muligheter og krav videre.

Økonomi

Tekna mener at skolenes økonomi må bedres, slik at det blir lettere å gjennomføre ekskursjoner og ha opplæring på andre arenaer uten å søke om særskilte prosjektmidler. Utstyr til undervisningen, særlig i naturfagene, må bedres, slik at opplæringen i større grad kan muliggjøre praktiske eksperimenter.